

SENMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI

DONARÁ UNA LLISSÓ CADA DISSAPTE

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de Fontanella, núm. 5, entresol, 1.ª; Barcelona

Número solt 5 céntims. — Atrassats 10 céntims.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona: semestre, 2 ps. un any, 3 ps.—Fora: semestre, 2'50 ps. un any, 4 ps.

NÚMERO 100.... NACIONAL

—Aneu entrant, bestiolas, apa, gossos petenés; al que cridi, garrotada ¡ay, ay! ¡no faltava més....!

Que sí, que nó, y santas Pascuas, ojo al Cristo, y cap á dins.

(¿Qui m' empetava la basa si no fossin los carlins?)

LO SENYOR BISBE DE BARCELONA

A las cuatro de la matinada del passat dimars, morí l' Excm. é Ilm. Sr. Bisbe de aquesta diócesis, Dr. D. Jaume Catalá y Albosa, á la edat de 63 anys.

Quinze anys havia sigut Bisbe de Barcelona.

Verdadera sorpresa causá en nostra capital sa mort, puig si be estava delicat y sufría freqüents atachs, desde un quan temps en aquesta part semblava que havia experimentat llaugera millora.

Al sentir-se ferit de mort, ja va perdre la paraula, pero conservá tots los coneixements y ab la mirada semblava despedir-se de sos familiars de qui era verament estimat.

El Dr. Pol, veyent que 's moria per moments, disposá que se li administrés lo Sagrament de la Extramunció, que rebé ab exemplar devoció.

Sa mort fou tranquila y sossegada.

Lo Sr. Bisbe havia disposat en son testament que no se l' embalsamés, per qual motiu fou colcat en una caixa de zenc.

Lo Cabildo Catedral y las comunitats de las diferents parroquias de Barcelona, ab creu alsada, anaren al Palau á cantar absoltas devant del cadavre de S. E. I. durant lo dimars á la tarde y dimecres.

Lo dijous á las nou del matí, se verificá l' enterro, seguint la comitiva desde 'l Palau Episcopal, lo carrer dels Archs, plassa de Santa Ana, carrer de la Canuda, Ramblas, carrer de Fernando, plassa de Sant Jaume, y carrer del Bisbe cap á la Catedral, ahont se celebraré l' Ofici de cos present, pronunciant lo Dr. Vilarrasa la oració fúnebre, que fou notable.

La concurrència invadía totas las naus del temple sent materialment impossible donar un sol pas.

Lo mateix succehí en tots los carrers per ahont passá la fúnebre comitiva.

Son cos ha sigut dipositat en la tomba dels Bisbes, sota 'l cor.

Descansi en pau lo qui fou nostre respectable Prelat; elevem á Deu una pregaria en sufragi de sa ánima y al Cel poguem trobarnos un día.

DE RE CATHOLICA

II

«No 's pot ésser católich y lliberal», acabavam dihent en nostre passat article, y 'ns obligavam á probarho en lo present.

Y, per sort nostra, no necessitem grans esforços pera que 's convensin tots de la inductible veritat que enclou nostra afirmació.

En l' ordre polítich-filosófic es lo lliberalisme una heretjía, y está, per lo tant, condemnat canónicament ab pena d' excomunió.

Los errors moderns foren condemnats en lo Concili Vaticá, convocat y presidit per l' immortal Pío IX, de perdurable recordació.

Creym que ningú 'ns negará aquesta veritat històrica.

Ara be: ¿en quin cervell cab que un pugui ser católich y heretje á la vegada? ¿Cóm es possible acceptar tot quant l' Iglesia mana acceptar, sent lliberal, y per lo tant, acceptant y admitint afirmacions contrarias al dogma y moral católichs, y revelantse, per lo mateix, contra l' autoritat de l' Iglesia y sas salvadoras ensenyansas?

En l' ordre prácticich, es lo lliberalisme ateo y anticatólich per conseqüencia natural, tota vegada que las doctrinas filosóficas heréticas, al traduirse en fets prácticichs dins de l' esfera de la realitat, deuen ser atees y acatólicas, perque las ideas presideixen 'ls fets, y fills aquéstos de aquéllas, no poden ser superiors á la mare, perque no 's pot concedir al efecte millor condició que á la causa, y, si hi ha llógica en lo mon, mala té qu' ésser la conseqüencia práctica d' un principi filosófic dolent, y per lo tant, fals, y per lo tant, anatemitat per l' Iglesia, qu' es la llum y la veritat, Esposa d' Aquell que es la resurrecció y la vida, fundada y amparada per Aquell que no pot enganyarse ni enganyarnos, per la que vetlla 'l Pare Celestial, y contra la que res podrán las portas del infern, que no prevaleixerán *adversus eam.*

¿Te dius lliberal? Donchs: *anatema sit.*

Tú, lliberal descarat, que combats á l' Iglesia y á son dogma: *anatema sit.* Tú, lliberal assustadís, que pera transigir ab tot, ets masó y vols ser católich més ó menys sencer als ulls del vulgo: *anatema sit.*

Tú, católich lliberal, qu' aparentas severitat de costums y religiositat cristiana, y acceptas, no obstant, la tesis lliberal: *anatema sit.*

Encar que vajas á las professions, encar que te enfonsis 'l pit á colps de punys, encar que 't se corquin los genolls de tant estar agenollat, encar que resis en veu alta perque 't sentin, encar que aparentis plorar en los sermons de Cuaresma, encar que ab hipocresía pretenguis enganyar als homes, á Deu no l' enganyas: *anatema sit.*

encar que sias pobre ó rich, esclau ó cacich, jornalero ó ministre, soldat ó general, mendicant ó príncep, es igual: *anatema sit.* encar que fassis limosna, encar que sias magistrat de la justicia, encar que t' afiliis á las llistas de las congregacions religiosas y de las associacions de caritat, encar que t' esforsis tant com vulguis y puguis, á Deu no se l' enganya, á la Iglesia no se la adula; ¿acceptas los principis lliberals? donchs: *anatema sit.* y *anatema sit.* repetirá la veu tranquila de l' Iglesia de Deu, fins á la consumació dels segles, si, ab dolor contrit, no vas als peus del sacerdot, y ab accent lleal y verdader, no te arrepenteixes de l' heretjía, y no demanas perdó á la justicia del Deu divi.... Mes, si tot aixó fas per apariencias humanas, hipócritament, sens dolor ni contrició, sols pel «qué dirán», ó tal volta per passar per home honrat, á ton pecat d' heretjía anyadirás lo del sacrilegi.

Y vosaltres, los quins per pó ó per respectes humans transigiu ab las ideas lliberals, encar que no las accepteu, esteu en perill continuo, sou materia predisposta, y ofeneu á la Iglesia, á la que, pot ser sens voler, causeu gran dany ab vostra pobresa d' energías y ausencia de virilitat pera confessar ab enteresa la fé de Cristo; vostra fé está agonitzant, sino morta, perque morta es la fé sense las obras, y contrayeu, per lo tant, una grave responsabilitat enfront de vostre Deu y de vostra conciencia....

Continuarém.

ROGER DE LLURIA.

A "UN VIEJO MAESTRO"

(DEL «DIARIO CATALÁN»)

II

Mes, senyor *Mestre*, ja que las apretém als secretaris *dolents*, que son una terrible peste en los pobles, que fan més mal que una pedregada seca, just es que, si exigim als bons responsabilitats tremendas, los demaném també lo que mereixen.

Avuy, un secretari, es ni més ni menos que un criat d' una casa qualsevol, que quan s' está cansat d' ell, se l' envia á passeig.

Donchs bueno. Hi ha bons secretaris que, si destorban pera portar endavant un dels molts negocis bruts de que están infestats, en general, los Ajuntaments, se buscan dos terceras parts de vots dintre 'l Concell y se 'ls hi donan las dimisorias, y bona nit.

Aixó vol dir, que si 'l secretari vol conservar un bossí de pa pera la familia, no té més remey que transigir ab tot, fé 'ls ulls grossos, girar la cara y... fer la pastarada que se li exigeix per l' alcalde ó pe 'l cacich, etz., etz.

Per aixó quan un bon Ajuntament té un bon secretari, ja pot dir que 'l poble ha tret la rifa, que 's farán milloras, que no faltarán diners y que tot anirá com sobre rodas.

Segons tinch entés, per ser secretari d' un Jutjat municipal, es necessari tenir un títol, sofrir uns examens y no sé quantas cosas més. Donchs per ser secretari d' un Ajuntament, qual cárrech es mil vegadas més complicat y exigeix més coneixements, puig un secretari ha de ser un petit ministre de Governació, d' Hisenda, de Foment, y fins ha de tenir coneixements de Guerra y Marina, basta que un alcalde, ó un cacich, ó un gobernador s' hi empenyi, y veureu convertit en administrador del poble al home més burro, més inepte y més tros de *quoniam.*

De secretari ho pot ser tothom que porti nas á la cara, encara que porti també unas orelles de un pam.

Donchs, me crech que, ademés de fer lo que proposa vosté en l' article del *Diario Catalán*, que seria una gran cosa, convindria també dignificar la classe de secretaris, convertirlos en un cos de funcionaris del Estat, després de sufrir un examen en un tribunal de personas competents en la materia; en fi, ferlos independents de la política y del pasteleg, arrancarlos de las grapas d' un cacich, donalshi las plassas per rigurosa y veritable oposició y en propietat, sens que las intrigas poguessin pèndrelshi lo pa de cada día, ni la coacció 'ls obligués á cometre barbaritats que sens ella potser no cometerían.

Aixó sí, convindria exigirlos tota classe de responsabilitats, castigar ab má dura als que delinquissen y penjarlos d' un pal si convingués pera escarment dels no cumplidors del honrés cárrech que desempenyan.

Ab reformas com las proposadas per vosté, y unidas á las que jo propono, molt tindriam de adelantat en lo camí de la regeneració, encara que, com ja vaig dir l' altre día, no pot ser radical si no s' ataca l' enfermetat en lo lloch ahont s' ha desenrotllat lo mal; aixó es, al cap.

Lo cap es á Madrid (ó l' estómach, parlant constitucionalment), y mentres 'l cap sufreixi una parálisis tremenda y 'l cervell se torni pús, per forsa han de sufrir los demás membres del cos humá; de la mateixa manera que, regnant en Madrid la immoralitat, lo despilfarro, lo robatori y la podridura, inútil ó quan menos defectuosa ha de ser la regeneració de las localitats.

Bo es per aixó no deixar de intentarla. Posemhi cada un nostre petit gra d' arena, y Deu ja s' apiadará de nostra patria y confondrá als que l' han empobrida y deshonrada, llensantlos al abim del despreci y de la compació.

Senyor *Maestro Viejo*, estich á las sevas ordres y m' alegro de haver tingut ocasió de havermelas ab qui ha demostrat un sentit prácticich admirable ab son projecte estampat en lo *Diario Catalán*, periódich que m' es bastant simpátich y al qual voldria veure més aproximat al carlisme, ja que pensa y obra com nosaltres, pero per certas influencias y compromisos no vol dirse carlista....

MORRAL.

Sant Hipólit de Voltregá, 22 de febrer de 1899.

SPECULUM

Al actiu fabricant y honrat patrici En Joseph Muntadas

LEMA:

Contraria contrariis curantur.

Al cim d' un rocam negre, cubert d' herbots feréstechs feixuch castell s' hi aixeca, quelcom mitj enrunat.

¡Basarda fa mirarlo! ja que tant sols respira engany, maldat, foscuria, deshonra y soletat.

Pla ho mostran las murallas negrecas que l' enrotllan, que perseguir sa historia sols topa ab entrabanchs. Cla ho mostran sas finestras, marlets y portaladas, ja que s' oviran plenas de nafras y esboranchs.

Ni rastre 's veu d' aquellas llegendas que l' Historia teixidas per la fama, grabá en son llibre d' or, aytals florons de gloria pudrit fangueig los tapa que cuchs raulits hi portan, atrets per la fetor.

Fins son escut que un día forsut lleó guardaba y á pobles de gran fama, había brau donat!... avuy se veu ab pena, dalt de la portalada cubert de fanch y nyanyos, ja mitj esbossinat.

Son bust grabat en pedra per un cinsell patriota, cubert de telaranyas se veu ab gran dolor, son lhom cubert de nafras! ¡sas urpas esgarradas! y un niu de sargantanas brunzina dins son cor.

y aquellas quatre forcas que un día s' aixecaban com signes de justicia pe 'ls ánguls del castell, ni pols ne queda d' ellas, puig varen ser cremadas per escalfar dels jutjes son cor dampnat y vell.

Allí 'hont avans s'hi alsavan, s'hi aixecan quatre prempsas mogudas per l' enveja, l' orgull y la impietat; y al cim de totas ellas, hi oneija per més befa

un drap de coloraines, que diu *La Llibertat*.

Estreny crudelment l' una, sens mica de consciencia
 a un sér de forsuts nervis, morat, fret y estantís;
 dampnats sayons s' hi esbravan, premsantlo nit y día
 y aixó que 'l pobre porta lo sant nom de *Pais*.

Premsada en la segona, s' hi veu brillant matrona
 que dí lo nom de *Església* grabat clar en son front;
 també ab ella s' hi esbravan, donantli á totas horas
 fuetadas que l' aplanan causantli injust afront.

Dessota l' altra premsa, fet un munt de pellingos
 s' hi veu un bulto informe, que arriba á partí 'l cor,
 y 'l such que á doll se llença, grabá los noms en terra
 de *Industria, Agricultura, Comers, Virtut y Honor*.

Debaix la quarta 's troba raulida y aplanada
 imatge anomenada per tots *Moralitat*,
 ¡Deu meu! Que fort s'hi ensanyan ¡malvats! com l'assassinant!
 Ni en temps de Caracalla, reynava més crueltat.

Butxins de cor de tigre, n' omplen las murallas,
 que tanta de posterna no 's cura, ben cla 's veu,
 y més encar gaudintse, de que lo seu emblema
 es viure sols al día y 'l vil metall son Deu.

Y encar per las finestras d' aytal cau de maluria
 hi surten personatges, cridant com xarlatans
 que embarnissats d' essencias y ab veu de sucrecandi
 predicant que 's desviihuen, sols per regenerants.

Mentidas, sols mentidas, que surten gangrenosas
 de sas bocas dampnadas, y 's clavan en lo cor
 del pobre que 'ls escolta, matant tant just al naixer
 esclats ardit de gloria, progrés, virtut y honor.

Mes ja s' acosta 'l día, que aquesta vil nissaga
 d' aqueixa santa terra, com trist fum fugirá.
 ¡Malgrat al ateuisme! ¡Malgrat á la falsia!
 Llum clara, llum hermosa per la Patria eixirá.

Un Carles fou l' atleta que feu de nostra Espanya
 nació de primer ordre, de las demés espill;
 un Carles també ara farà enlairar la Patria,
 Deu l' esculli en son día per nostre brau capdill.

Tot quant es gran y noble frech seu ja s' aixapluga,
 qui ferm ayma la Patria, ja forma á son costat;
 ficeseuse que son credo ¡Deu! ¡Patria! y ¡Rey! proclama:
 qui més lleys ambiciona ¡ni es espanyol, ni honrat!

JOSEPH MITATS.

9 de febrer de 1899.

¡VAJA, ALANTE!

Adeu mordassa, candau;
 Llapis, de tú 'm despedeixo,
 Y alegre per tot te deixo.
 Rey del silenci, adeussiau.

No sé qué pagaria per ser un Campoamor, per po-
 guer'hi fer una despedida digna de la seva cate-
 goria.

Devant de tal impossibilitat, no 'm queda altre re-
 curs que ferho en prosa vil.

No creguin que aquets transports d' alegría, siguin
 per poguer escriure més ó menys lliurement; res
 d' aixó.

La meua satisfacció, sols estriba en que hagi com-
 prés lo senyor Llapis roig, qu' aquí estava fent un
 trist paper, y que tan sols lograva posarse en ridícul
 devant de las nacions civilisadas. Dich civilisadas, si
 es que poden calificarse de tals las potencias que
 permeten á últims del sigle XIX, atracos tan asquero-
 sos com los perpetrats per la República yankee.

Si ell se creya tancarnos la boca ab los seus tatxa-
 ments, va equivocarse de mitj á mitj; ¡no en va s' ha
 inventat l' epigrama y las paraulas de doble sentit!

Haurá pogut causar molestias y pérdua de temps á
 las empresas periodísticas. La forma literaria, tal
 volta haurá sortit un poch desigual. Ho pot haver
 lograt tot, menos lo que desitjava.

¡Tancarnos la boca! Ni ara, ni may.

Per fi, podré ja jugar á soldats.

Era l' únich que 'ns amohinava. Un juguete que 'ns
 costa tants diners, y tenirlo desat, jera una verdadera
 llástima!

Si no fos que ja ho tenim tot dit á pesar del llapis
 roig, y que está calcat al cor de tots los espanyols,
 podríam explicar fil per randa, lo joch dels combats
 (diguemne combats) de Cavite y Santiago de Cuba.

Donariam explicacions d' aquell que l' Aguinaldo
 va primá, junto á la RIBERA del río Passig ó allí hont
 sigües.

Podríam explicar tanta y tanta cosa, que sería
 qüestió de no acabar may. Pero no diríam res de
 nou; puig repetesch, que á pesar de la censura, no ha
 tingut res ignorat lo poble.

¡Aquesta censura ray!

La que mareja més, es la de la butxaca.

Encara no tenim un duro y disposats á disfrutarlo
 ó emplearlo per nostras necessitats, al donarli circu-
 lació, ja vé lo llapis roig del recárrech, y adeu duro,
 tot convertit en sellos.

La censura periodística, ha sigut setmesona.

La censura *loca-butxacas* sí que 'm fá pó.

Y ara que 'ns vaga, juguém forsa á soldats, posem-
 los tots de renglera y fem trías. Los de plom y ja
 torsats tirarlos á las escombrarias. Los de bronze, á
 la guarnició; que no vingués lo tutor senyor Mateu,
 y ho fes desar dintre la caixa dels mals endressos.

Dispensin aquet desahogo, puig es lo meu passa-
 temps favorito.

Censura, á reveure, que penso que no trigarém
 gaire.

TRENCA CETRILLS.

Del Batlletí oficial del Bisbat de Tuy:

"Los sembla (als polítichs turnants) que ja han fet
 prou ab reconeixer la existencia y funcionament legal
 de la Iglesia y ab pagar malament al clero, y ab aixó
 creuhen haver adquirit dret á que la Iglesia y el clero
 los apohi incondicionalment, ó quan menos á exigir-
 los que s' abstinquin de posar obstacles en son camí.
 ¡Ens pagan á condició de que callém!

"Lliuri Deu á la Iglesia y á sos ministros de sem-
 blant degradació, que sería mil voltas pitjor que la
 persecució més violenta...."

"En una paraula y deixantnos de figuras, el clero
 en general, y en especial los Bisbes, tenen perfec-
 tissim dret de ficarse en política; y esperém demos-
 trarho tan plenament, que no quedi lo més petit
 dupte á ningú que someti sa inteligencia á las lleys
 del raciocini."

Esperém ab gust que 'ns ho demostrí lo senyor
 Bisbe de Tuy, ó millor dit encara, esperém que ho
 demostrí als senyors Bisbes que prohibeixen al seu
 clero que 's fiqui en política.

Perque nosaltres sempre hem cregut lo que diu lo
 Ilm senyor Bisbe de Tuy.

El Noticiero va inaugurar la passada senmana las
 "Cuaresmales" ab un ben escrit article del elocuent
 orador don Sebastia Puig, nou canonge de la Cate-
 dral y secretari de Cambra del que fou Excm. é
 Ilm. senyor Bisbe de Barcelona.

S' ha criticat mil vegadas la facilitat ab que, certs
 periódichs de la casta del *Diari de Barcelona* y *Noti-
 ciero*, trovan col-laboració entre l' element eclesiás-
 tich, mentres los periódichs católichs, en sa majoría,
 no troban, fins pagant quí, hi escriga.

Los qui ho critician demostran tenir lo cervell més
 sech que una esponja y més dur que una sola de
 sabata.

¡Burros, més que burros!

¿Que no ho veyeu que allí ahont fan més falta 'ls
 sermons es entre hipócritas, pesseteros, masons y
 demés farandola?

El senyor Morris aná á Madrid pera recabar del
 ministre de Foment una disposició concedintli la
 instalació dels pals pera la tracció eléctrica del tran-
 vía en el centro del carré de las Corts, tal com esta-
 van avans de ser aterrats per acort del Ajuntament.
 Suposém que ho logrará, puig *mediantibus illis* y
 certas influencias, avuy tot se logra.

Pero, per altre part, no li veig el *quid* á la ter-
 quetat de nostre Ajuntament.

Perque el qui ha deixat convertir la plassa de Cal-
 talunya, plassa de la Pau y carrer de Pelayo en un
 lloch apropósit per estendre'hi las bugadas, no veig
 que degui ser tan repelós en lo de menos importancia.
 ¡Hi ha cada estranyesa que sols l' entent.... lo qui
 deu enténdrala.

La Información de Madrid, que dirigeix lo incon-
 secuent, pastelero y traidor (son paraulas d' un no-
 cedalf) senyor Coll y Astrell, á las ordres avuy del
 general de mitra y espasa, está rebent un sens fi de
 cartas de senyors Bisbes.

En las quals felicitan al director y aplaudeixen la
 idea del periódich.

Y no sabém veurehi en aixó motius de alegría, ni
 honra, ni rabes fregits.

Com demostra *La Información*.

Y la cosa es ben senzilla.

Los Bisbes son ben educats y per lo tant, no han
 de contestar una exaguellada.

Y després que, ¿no hem vist masons y pillos pre-
 sentarse per diputats, fent constar que ho feyan, y
 aixís era en efecte, després de rebre la benedició del
 respectiu Prelat?

Y donchs, home, no donarse tant *tono* ni fer lo
 beneyt, que lo que logra un masó, y un impío, y un
 indecent, be ho pot lograr un católich més ó menos
 lliberal com en *Polavieca*.

Y un home com en Coll y Astrell á qui no treurém
 sos pecats al sol, puig tal vegada ja se 'n va confes-
 sar ab dolor y arrepeniment.

Encara que la cabra *siempre tira al monte*.

Pro vamos, aixó no es cosa nostra y deixemho.

Un telegrama interessant:

"*La Correspondencia de España* dice que los car-
 listas trabajan mucho en Andalucía."

¡Are veyeu! com si nosaltres fossim uns ganduls
 com los lliberals.

No sols treballan los carlistas d' Andalucía, sino
 los carlistas de Catalunya y de tot arreu.

O sino, no menjaríam.

Perque no fem com los lliberals que cobran y no
 treballan.

Com aquella que jo sé.

Ja tenim obertas las Corts.

Y á la primera sessió del Senat ja hi ha crits y
 soroll, y brams y tota la requincalla.

Lo qu' es el Conde de las Almenas se veu qu' es un
 home que te una mica de genit y no li fa por la esto-
 cada d' algún general.

Y vamos, que 'ls té tirria.

Tóquila, tóquila, senyor Conde, vosté es l' home
 del día, l' home de las frases felices.

1.ª.... *Hay muchas fajas que deberían subirse al
 cuello*.

Sí, home, sí.

2.ª *Ha sido un ejército de leones dirigido por
 asnos*.

Sí, home, sí.

Pero encara hauria dit millor aixís:

"Ha sido un ejército de leones hambrientos de mon-
 jetas, dirigido por asnos con la barriga llena de bu-
 nas tajadas."

Y un altra cosa que 'm callo.

Y continúa el senyor Conde:

"M' estranya que en los cinch mesos transurre-
 guts desde la legislatura anterior, no s' haigi penjat
 á cap general.

Aquí sí, senyor Conde, que hi triunfa.

Precisament jo m' hauria estranyat de lo con-
 trari.

¿Que no ho veu, home, que Espanya es lo país dels
 vice-versas?

També en lo Congrés lo Sr. Salmerón ha fet de las
 sevas.

Lo qu' es á las instituciones, no las pot pas dragá
 ni en pintura.

Escolteu, escolteu lo que diu dirigintse als banchs
 del Govern:

"No sou vosaltres tan culpables com qui decideix
 la caiguda y 'l nombrament dels Gabinetes."

¡Apréta, Nicolás, que no fas pecat!

Y atacant també als conservadors, diu:

"Lo govern conservador estava format per vuit fe-
 mellas y un mascle."

Lo qu' es aixó, no hi ha conservador que ho
 aguanti.

Crits, soroll, rebombori, amenassas, gatzara, brams,
 de tot va haverhi.

Mes, com si encara 'ls monárquichs lliberals ó lli-
 berals monárquichs no 's dessin per prou satisfets, ó
 per prou mortificats, exigiren del Sr. Salmerón que
 concretés las *indirectas* y 'ls digués per quí parlava.

Y 'l senyor Salmerón, que no li ve á un pam, di-
 gué:

"Quan dich *régimen*, aludeixo al gefe del Estat."

Aquí fué Troya.

Pero en Salmerón, encare volgué recrearlos més las
 orelles y afegí:

"Jo no reconeixo á altre rey que al poble."

Y efectivament: lo rey es el poble, pero es un rey
 que no cobra.

Es un rey pagano.

Ja hi ha qui ha fet juguescas sobre qui serà 'l successor de nostre Prelat (Q. E. P. D.)

Hem sentit unas cosas qu' ens fan esgarrifar. Nosaltres, com á catòlics, tots ens agradan y á tots respectarem qu' es lo nostre deber. Pero, no será inútil consignar que, els homes proposan y Deu disposa.

HISTORIA del CARLISMO.—S' ha publicat lo segon cuadern d' aqueixa interessant obra qu' es digne de llegirse.

Conté lo següent: La autonomia y la democracia hasta Carlos III.—La monarquia y la llegitimitat hasta Carlos III.—Regnat de Carlos III.—Regnat de Carlos IV.—Guerra de la Independencia.

PLANY d' un VIUDO de SET DONAS.—Gemechs y somicons ab acompañament de piano.

Son uns *couplets* originals de D. Miquel Juliá y Farell que respiren gracia y sal per tots cantons.

Ja diguerem al parlar de "La Cansó del Gomós" que 'l Sr. Juliá maneja be la nota festiva y jocosa, com ho acaba de corroborar ab la segona de la serie que ve publicant.

Aquí va la primera estrofa:

¡Senyor, deume paciència
Que puga soportar
Lo pés de tants desastres
Ab que 'm voleu probar.
Set donas m' heu donadas,
Set donas m' heu quitat....
¡Senyor, fassias la vostra,
La vostra voluntat!

¡Deu meu quina desgracia!
¡Deu meu quina dissort!
Ploreu, ploureu ninetas,
¡La Paula se m' ha mort!!

Y si maneja be y ab soltura la ploma, també sab ab garbo picotejar las notas del pantagrama, de modo que, tot plegat, resulta una monada, tan senzilla com plena de *vis cómica*.

Está editada primorosament, ab una portada litogràfica deguda al conegut artista senyor Utrillo.

La recomanem á nostres amichs, puig tant *Planys d' un viudo com la Cansó del Gomós* son propis pera representarlas las Societats Catòlicas.

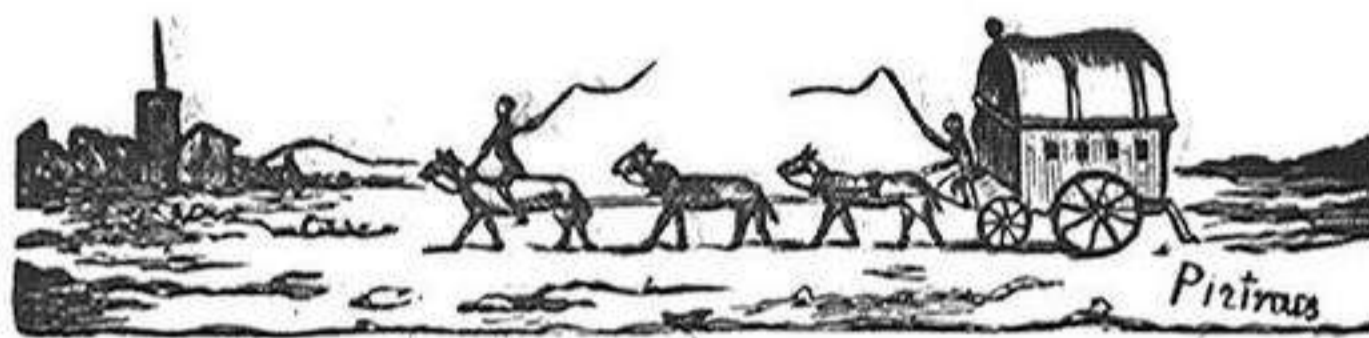
UN AVIS

Francament senyó Mateu, 'n fá una miqueta massa; la sort que tenim catxassa que sino, jay válgans Deul Casi tots los espanyols ens veyém ja condemnats á morirnos reventats pels seus satánichs bunyols. Vosté ans de puja al poder, deya, sense tó ni só, que 'ls mals d' aquesta nació no li davan gens que fer, puig que arreu els lliberals, com ha dit també en Moret, han possehit lo secret de combatre tots los mals. «Un poch d' unguent autonómich ab arrels de llibertat.... tenim tot lo mal curat encar que siga molt crónich.» Y el poble ab molt de salero, ¡tros d' ase! caigué á sas mans, confiant ab los *bons plans* de nostre etern curandero.

¡Llibertat! paraula mágica, mals estavam... ¡més n' estém! no sé pas si 'n sortirém d' aquesta comedia trágica. ¡Donchs qué fa senyó Sagasta? ¡Aixó se 'n va per moments! ¡Qué 'n fá dels medicaments? La seva barra ¡no basta? ¡Donchs per qué quant era *xavo* predicava en tots instans, l' adagi dels castellans: «Un clavo saca otro clavo?» Mes per xó, senyor Sagasta ja li veyém los seus fins: Voldria que de 'ls carlins se 'n perdés la mena y casta. Donchs, aixó no ho logrará. Pot fer veure 'ns la padrina, pero ¡ay! la gent carlina la tindrà de rosegó.

Per lo tant senyó Mateu deixi está *aquella* patrona que la cosa está que trona y aixó se 'n va arreu.... arreu.... No mes falta encendre 'l *misto*, que 'l día que *aixó* s' arbolí.... ja cal, ja cal que tremoli; ¡no 's escapa, votoalistol Vosté es el més culpable d' entre tots los lliberals; de nostres actuals mals es lo primer responsable. Y ja que no té ciencia per remediarnos un xich, jo li prometo y li dich que li *farém* la sentència.

XAROP DE MAGRANA.

CARTAS DE FORA

Vilanova y Geltrú, 11 de febrer de 1899.

Molt aymat senyor Mestre: Ab els vapors del dijous gras y lo burgit de las máscaras, lo meu cap no está per estudiar la lliçó, y si únicament per fer un rato de brometa, per lo tant després de demanarli la dispensa corresponent, li suplico se serveixi concedirme esplicá un cuento molt bonich. Ab permis de vosté comenso.

Una vegada hi havia un *pagés*, que no havia estat senyó, perque no havia tingut may una pesseta, ni ganas de treballar. Hi havia també un *senyó*, que se enginyaba, (encare que á *enginyé* no hi ha arribat may) per tenir calés sense treballar; un y altre molt aficionat á la política, determinaren ingressar en un Centre polítich, (alashoras lo Govern era parlamentari) y esperar la ocasió de treurer tot lo partit possible de la política, perque l' un pogués cambiar la brusa y la barretina ab un *sobretodu* y un barret y cambiar los pochos céntims, que tenia ab algunas pesetonas; y l' altre com que de sobretodu y barret ja 'n tenia, desitjaba únicament arreglar els seus interessos, que marchaban malament per la falta de administració.

Vingué un día que sortiren del esmentat Centre lo *pagés* ab la vara d' Alcalde y lo *senyó* ab la credencial de Secretari. Posats al candalero se ocuparen primerament de fer el *rendivú* á tots los Governadors y Cacichs, per pogueu conservar la poltrona; segonament els seus cuidados 's dirigian á buydar las arcas municipals deixanti no mes que las trenyinas, tant que los empleats del Municipi no cobraban las mesadas *entéras*, ni en fechas determinadas. Per completá l' obra, d' en tant en tant, y aixó era bastant frequent, 's menjaban las ocas, ánechs y coloms que adornaban un jardí públich, per cerciorarse de si las carns de aquells animals tenían las condicions de solubritat; se suposa hasta que 's varen menjar una guineu, regalada per un consoci municipal, company de *gangas* y de *techs*.

Mentres ells s' atipaban y posaban els diners en negocis especials com tabernas, y per il·lustrarse assistian á Edent-concerts y Cafés suizos, molts fills de aquell poble marxavan á defendre l' honor nacional, que molt perillaba sense que 'ls senyors Alcalde y Secretari se recordessin de allargarlos una pesseta per lo viatge; no obstant després se arrepenyeren, y volgueren quant la repatriació de las tropas, esmanar sa conducta. Alashoras varen buscar un General, que tornaba de la campanya, carregat de honors y mérits, y de molta influencia política, perque els servis de puntal els días que 'ls destins municipals estessin en perill. Lo aludit General, agrahit á las atencions que l' Alcalde y Secretari li feren en la arribada, y condescendent á las exigencias de aquells en costejarli *en nombra dal pueblu*, las medallas ab que sigué premiat lo seu valor, determinaren los tres anar á casa de un argenter. Es cert que lo General, sigué molt modest en escullir los models de infim preu, pero es cert que aquella parella l' engrescaren en la elecció de models millors, pero també es cert, que quant un día lo general rumbejaba las medallas, un empleat municipal acostantseli á la orella li digué que lo il·lustríssim Alcalde no podia satisfacer al argenter, perque no tenia mes que alguns chavos morunos y alguns céntims curts de pés.

Allí fué Troya, vingan reclamacions y passos, representant una escena semblant á la descrita per Cervantes, quant diu: «del gato al rato; del rato á la cuerda, de la cuerda al palo, daba el arriero á Sancho, Sancho á la moza y la moza á él sin darse un punto de reposo.»

Al cap d' avall hi havia un fus, acabat amén Jesús. De vosté molt agrahit deixeble.

ANTONET.

Llorens del Panadés, 17 de febrer de 1899.

Inolvidable senyor Mestre: Lo día 14 del corrent, celebrá nostre «Centre Moral» una lluhidíssima vetllada literaria-musical en obsequi del distingit advocat y compatriota nostre D. Pau Benach.

La part literaria, fou desempenyada notablement pels senyors S. Benach, P. Tambó, F. Sonet y J. Figueras, recitant aquest últim la «Tísica» de 'n Valcarlos mereixent molts aplausos.

La part musical, desempenyada al pèl per lo notable pianista senyor Bonet y la orquesta «La Constancia».

Per últim, pronunciaren dos brillants discursos lo reverent Esteve y el senyor Benach, recullint ab sa elocuencia, estrepitosos aplausos.

Per la nit se posaren en escena *Los Trabucaires* y B. R. obtenint una interpretació inmillorable tractanse de aficions.

De vosté atent y S. S.

PALLA-DE-BLAT.

XARADA

Cuatro tres era una noya, bella com un pom de flors de las que pel maig escampan l' espay de suau olor. Durant nostre prometatge, sempre havia cregut jo qu' era el génit de sa mare tan manso y tan bondadós com las aigües del *hu tersa* y humilt com un rosegó. —*Hu dos felis* com un príncep— constantment me deya jo; pero 'l dimoni que sempre, si pot, ho embrolla tot, *hu* complagué en separarnos y en portarme la dissort, puig va 'm tení una agarrada ab la sogra al mateix jorn que trona avall ens tiravan. Mes, no está aquí lo pitjor, puig que 'm clavá tal *ters cuarta* y tal de cop de garrot com si en veritat fessim una total de festa major.

J. M. R.

**

GEROGLIFICH COMPRIMIT

LLIRI III TA

GEROGLIFICH

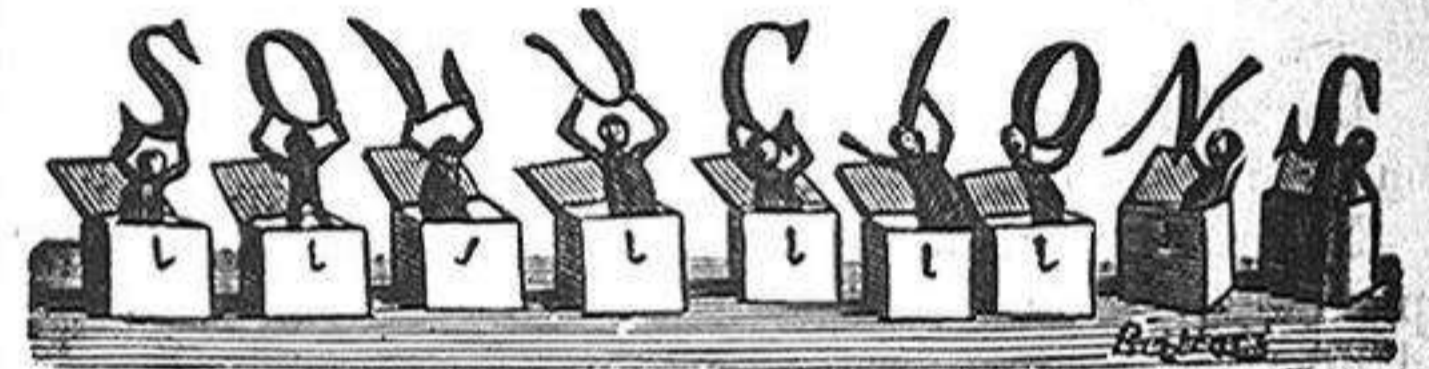
IBON KRL

IX:

ERIBO

NCRIITIA.

I. VIGATÁ.

Xarada: Camisa.

Geroglífich numérich:

PAULINO
LLAUNA
PAULA
PIPA
PAU
LA
P

Geroglífich comprimit: Armada.

Geroglífich: La ociositat es la mare de tots los vicis.

Anunci del día

EXTRACTE-GLOBO

pera netejar tota classe de metalls

Es lo millor invent conegut fins avuy pera netejar y brillantar tota classe d' objectes de plata, or, llautó, bronze y demás metalls.

Es de suma necessitat en las iglesias y convents, etz., etz., pera tenir nets y brillants los objectes del culto.

Al per menut: en totas las droguerías.

Per major: Fontanella, 5, botiga.—Barcelona.

Establiment Tipegráfic, Casanova, 13; Barcelona.